

**ΕΡΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ, ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ & ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΡΩΜΗΣ SAPIENZA**

Διεθνές Συνέδριο

Ο ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

(9-11 Νοεμβρίου 2021, Πανεπιστήμιο Ρώμης Sapienza)

**Υπό την Αιγίδα του
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ROMA SAPIENZA**

**Με τη συνεργασία της
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ 1821-2021 ***

Ο Αγώνας για την ελληνική ανεξαρτησία του 1821 υπήρξε η πρώτη επανάσταση ενάντια στην Οθωμανική αυτοκρατορία που στέφτηκε με επιτυχία και ταυτόχρονα η πρώτη εξέγερση στην Ευρώπη της Παλινόρθωσης που οδήγησε στη δημιουργία ενός μοντέρνου κράτους (1832).

Το κίνημα του νεοκλασικισμού, του οποίου η θεωρητικοποίηση πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη μέσα από το έργο του αρχαιολόγου και ιστορικού τέχνης Johann Joachim Winckelmann και του ζωγράφου και θεωρητικού της τέχνης Anton Raphael Mengs, η παρέμβαση της Αικατερίνης Β' στο χώρο της Μεσογείου, αρχής γενομένης από τη δεκαετία του 1770, και η συνεπακόλουθη Συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή (1774) που προώθησε σημαντικά τα ελληνικά συμφέροντα και ενόησε την περαιτέρω εξάπλωση και ισχυροποίηση της διασποράς σε ολόκληρη την Ευρώπη, η διαμόρφωση μίας ελληνικής εθνικής συνείδησης με όρους

---

* Εθνική Τράπεζα, Ίδρυμα Ευγενίδου, Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών & Μουσικής Β. & Μ. Θεοχαράκη, Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού & Πολιτιστικού Έργου (ΚΙΚΠΕ), Ίδρυμα Λαμπράκη, Κοινωφελές Ίδρυμα Αθανασίου Κ. Λασκαρίδη, Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, Ίδρυμα Μποδοσάκη, Ίδρυμα Παιδείας & Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, Κοινωφελές Ίδρυμα Μιχαήλ Ν. Στασινόπουλος - ΒΙΟΧΑΛΚΟ, Ίδρυμα Ωνάση.

μοντέρνους μέσα και από τα ιδανικά του Διαφωτισμού και της Γαλλικής επανάστασης, καθώς και το έργο Ελλήνων και Ευρωπαίων λογίων, υπήρξαν μονάχα μερικοί από τους λόγους που προετοίμασαν και οδήγησαν το 1821 στον ξεσηκωμό των Ελλήνων εναντίον της Υψηλής Πύλης.

Κατά το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα, αυτές οι σημαντικές ιστορικο-πολιτικές και πολιτισμικές εξελίξεις όχι απλώς δεν περάσαν απαρατήρητες από την ευρωπαϊκή κοινωνία της εποχής, αλλά αποτέλεσαν αφορμή για τη διαμόρφωση του Φιλελληνικού κινήματος το οποίο κατά το πρώτο μισό του 19ου αιώνα επηρέασε καθοριστικά ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και ένα μέρος της αμερικανικής ηπείρου.

Ιδιαίτερα στην Ιταλία, η γεωγραφική γειτνίαση, η μακρόχρονη επαφή και συμβίωση μεταξύ του ιταλικού και ελληνικού λαού, οι ναπολεόντειοι πόλεμοι, οι επιπτώσεις του Συνεδρίου της Βιέννης του 1815, καθώς και μία σειρά άλλων κοινωνικών, πολιτικών και πολιτισμικών συνθηκών που επικρατούσαν την εποχή εκείνη στην ιταλική χερσόνησο, στάθηκαν οι λόγοι για τους οποίους το Φιλελληνικό κίνημα όχι απλώς γνώρισε μεγάλη ανταπόκριση και ταχύτατη διάδοση αλλά αποτέλεσε, κατά τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα και κυρίως από το 1821 και εξής, ένα κοινό σημείο αναφοράς μεταξύ πολλών Ιταλών διανοουμένων, καλλιτεχνών, λογοτεχνών, ιστορικών και πολιτικών. Μάλιστα, σε πολλές περιπτώσεις ο Αγώνας για την ελληνική ανεξαρτησία στάθηκε αφορμή έντονων συζητήσεων που φαίνεται να επηρέασαν και την προσέγγιση των διαφόρων ιταλικών κρατιδίων μεταξύ τους και να προώθησαν και τη διαδικασία πολιτικής ενοποίησης του ιταλικού λαού η οποία το 1861 οδήγησε στη δημιουργία του Ιταλικού κράτους.

Λογοτεχνία, θέατρο, ιστορία, μουσική, εικαστικές τέχνες και λαογραφία είναι μόνο μερικοί από τους τομείς όπου το Ιταλικό φιλελληνικό κίνημα, μέσα από πληθώρα έργων, άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια του και δημιούργησε μια πολιτισμική κληρονομιά που δεν έκρυψε ποτέ την πολιτική προοπτική της και που προώθησε μια ευρωπαϊκή σκέψη η οποία αναγνώρισε την προσφορά του ελληνικού πολιτισμού στη διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Το Συνέδριο έχει σκοπό να αναδείξει και να μελετήσει, και υπό το φως νέων και καινοτόμων προσεγγίσεων και μεθοδολογιών, όλες αυτές τις πτυχές του Ιταλικού φιλελληνικού κινήματος που συνδέονται με την περίοδο της προετοιμασίας, την έναρξη, τα γεγονότα και τον απόηχο του Ελληνικού αγώνα για την Ανεξαρτησία. Μάλιστα, το θέμα του Συνεδρίου προσφέρεται για διεπιστημονικές και διαπολιτισμικές προσεγγίσεις που η επιστημονική αυτή συνάντηση επιθυμεί να αναδείξει, να προβάλει και να προωθήσει. Μέρος του Συνεδρίου θα αφιερωθεί στις γυναικείες φωνές του Ιταλικού φιλελληνικού κινήματος. Τέλος, η ευρωπαϊκή

προοπτική της Ελληνικής επανάστασης του 1821, όπως αυτή διαφαίνεται μέσα από τα πολιτισμικά προϊόντα του Ιταλικού φιλελληνικού κινήματος, θα αποτελέσει σημείο αναφοράς για το Συνέδριο.

Τομείς ενδιαφέροντος του Συνεδρίου είναι:

1. Λογοτεχνία
2. Ιστορία
3. Μουσική
4. Θέατρο
5. Εικαστικές τέχνες
6. Πολιτικές επιστήμες
7. Πολιτισμικές σπουδές
8. Μετάφραση
9. Συγκριτικές σπουδές
10. Σπουδές φύλου.

Το Συνέδριο, που θα πραγματοποιηθεί στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης Sapienza, στοχεύει να φιλοξενήσει πρωτότυπες και αδημοσίευτες ανακοινώσεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου η επιλογή των οποίων θα γίνει μέσω *Call for Papers* και με τη μέθοδο της *Double Blind Peer Review* για την οποία θα είναι υπεύθυνα τα μέλη της Επιστημονικής επιτροπής του Συνεδρίου.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να αποστείλουν, μέχρι τις **30 Δεκεμβρίου 2020**, τις προτάσεις τους για ανακοίνωση στην ηλεκτρονική διεύθυνση convegno1821sapienza@gmail.com σημειώνοντας στο θέμα του μηνύματος “**CONVEGNO 1821**” και επισυνάπτοντας την πρόταση που πρέπει να εμπεριέχει:

1. Τίτλο της ανακοίνωσης.
2. Περίληψη ανακοίνωσης max 1000 χαρακτήρων (στα αγγλικά).
3. Γλώσσα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η ανακοίνωση (ιταλικά ή ελληνικά ή αγγλικά).
4. Όνομα και επίθετο.
5. Ίδρυμα προέλευσης και θέση.

Προβλέπεται η έκδοση των Πρακτικών του Συνεδρίου. Η Έδρα Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας δεσμεύεται να καλύψει μερικώς τα έξοδα των συνέδρων που θα λάβουν μέρος με ανακοίνωση στην επιστημονική συνάντηση.

ΕΠΙΤΙΜΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ

Πρόεδρος

Romano Prodi, Πρόεδρος Ιδρύματος για τη Συνεργασία των λαών

Μέλη

Eugenio Gaudio, Πρύτανης του Πανεπιστημίου της Ρώμης Sapienza

Roberto Antonelli, Αντιπρόεδρος της Εθνικής Ακαδημίας των Λυγκέων

Μαρία Χριστίνα Χατζηιωάννου, Διευθύντρια Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Mario Vitti, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου της Toscana

Vincenzo Rotolo, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Παλέρμο

Louis Godart, Αντεπιστέλλον Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών

Ιωάννης Μάνος, Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Antonello Folco Biagini, Ίδρυμα Roma Sapienza

Επιστημονικός Συντονιστής

Χρήστος Μπιντούδης, Sapienza Università di Roma

Μέλη

Ευριπίδης Γαραντούδης, ΕΚΠΑ

Δημήτρης Δημητρόπουλος, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Κωνσταντίνα Ζάνου, Columbia University

Αμαλία Κολώνια, Università di Milano

Λάμπρος Λιάβας, ΕΚΠΑ

Αντώνης Λιάκος, Ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

Αλέξης Πολίτης, Ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Κατερίνα Τικτοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Francesca Bernardini, Sapienza Università di Roma
Luciano Canfora, Emeritus Università di Bari
Maria Caracausi, Università di Palermo
Caterina Carpinato, Università Ca' Foscari di Venezia
Franco D'Intino, Sapienza Università di Roma
Maurizio Isabella, Queen Mary University of London
Renata Lavagnini, Università di Palermo
Giuseppe Massara, Sapienza Università di Roma
Paola Maria Minucci, Sapienza Università di Roma
Mario Morcellini, Sapienza Università di Roma
Massimo Peri, Emeritus Università di Padova
Walter Puchner, Ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ
Arianna Punzi, Sapienza Università di Roma
Maria Serena Sapegno, Sapienza Università di Roma
Ayse Saracgil, Università degli Studi di Firenze
Carla Subrizi, Sapienza Università di Roma
Luigi Trenti, Università per Stranieri di Siena

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Χρήστος Μπιντούδης: mpintoudis@gmail.com

Συντονίστρια

Francesca Zaccone: cattedraneogreco@uniroma1.it

Σημαντικές ημερομηνίες και πληροφορίες

- Λήξη προθεσμίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής: **30 Δεκεμβρίου 2020**
- Ανακοίνωση αποδοχής αιτήσεων συμμετοχής: **30 Ιανουαρίου 2021**
- Διεξαγωγή Συνεδρίου: **9-11 Νοεμβρίου 2021**

- Τόπος διεξαγωγής: **Πανεπιστήμιο Ρώμης Sapienza**
- Γλώσσες εργασίας και διάρκεια: **Ιταλική, ελληνική, αγγλική / 20 λεπτά**

Γραμματεία Συνεδρίου

Orietta Boldrini
Alessandro Filippetti
Antonella Fulli
Alessio Scrivano
Alessandro Taddei

Τεχνική υποστήριξη

Giovanni Imperi

Email επικοινωνίας: cattedraneogreco@uniroma1.it

Επικοινωνία με την Έδρα Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας

Χρήστος Μπιντούδης

Email: mpintoudis@gmail.com

Διεύθυνση:

Cattedra di Lingua e Letteratura Neogreca
Dipartimento di Studi Europei, Americani e Interculturali
Edificio “Marco Polo”, Piano II, Stanza 206
Circonvallazione Tiburtina 4
00159 – Roma
Italia

Για την Οργανωτική Επιτροπή

Χρήστος Μπιντούδης

Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας
Τμήμα Ευρωπαϊκών, Αμερικανικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Ρώμης Sapienza